

Achtmaal per dag loopt de voerwagen via een rail boven de voergang om het melkvee van rantsoen te voorzien. Een systeem dat werkverlichting biedt aan veehouder Lennartsson en dat de koeien verleidt tot voeropnames voor 9480 kg melk met 4,1% vet en 3,5% eiwit.

Twee rijen met Zweedse roodbonten vullen de grupstal van Stefan Lennartsson in Falköping. Op 56 plaatsen staan zowel de melkgevende dieren als de droogstaande koeien aangebonden. De oude stal met het lage plafond is vijftig jaar geleden gebouwd en sindsdien zijn het fundament, de muren en het dak amper veranderd. 'Ik zie hier in de buurt ook wel veehouders die flink uitbreiden, maar uiteindelijk krijgen ze vaak veel meer werk. Van sommigen zie je amper of ze dood of levend zijn, zo wit en oververmoeid zien ze eruit.'

Lennartsson spreekt met een lach over de overmoedige veehouders, maar weet dat stilstaan evenmin een optie is. 'Ik investeer in kleine aanpassingen die vooral het werk verlichten en waarmee ik tijd bespaar. Elke dag een half uur tijd besparen lijkt niet veel, maar reken de besparing maar uit op jaarbasis. Tijd is nog al-

voorzien het systeem van krachtvoer en een graanmengsel. Terwijl de veehouder het systeem kort demonstreert onder luid lawaai vanuit de silo vertelt hij over de individuele rantsoenen die hij hiermee kan instellen. 'In de winterperiode staan de koeien altijd op dezelfde plek. Dat houdt in dat ik eenmalig aan moet geven welke dieren op welke plaats staan om te zorgen dat ze het goede rantsoen krijgen.'

Mengkuil uit torensilo

In de zomermaanden komt het melkvee alleen binnen voor het melken om daarna snel weer de stal te verruilen voor de weide. In die periode nemen de koeien wisselende plaatsen in, waardoor de computer een update krijgt om te weten welke rantsoenen op welke plaats horen. Een kleine handcomputer maakt het voor Lennartsson eenvoudig om in twee

Zweden

Stefan Lennartsson: 'Je kunt alleen lage kosten halen met een gezonde veestapel'

kilogram per dag. Voor het eiwitrijke krachtvoer heeft Lennartsson als maximum acht kilogram ingesteld. 'Dit is alleen voor dieren die rond de vijftig kilo-

en dit jaar was de gerst veel beter van kwaliteit dan vorig jaar. Het is natuurlijk wel lastig om precies op tijd alles in de silo te krijgen, maar de koeien geven er prima van.'

Op de recente uitdraai van de melkregi-

drijf heeft verlaten, en een even groot percentage is vanwege 'lastig melken' afgevoerd. 'Dit laatste kan ook bijvoorbeeld traag melken inhouden, maar op dit bedrijf is het veelal een slechte uier.' Verbetering van de melkklier staat dan ook op nummer één in het fokdoel, gevolgd door meer hoogte in de melkkoeien. Vanwege de nadruk die ligt op uier en uiergezondheid noemt Lennartsson bij stiergebruik Peterslund (v. T Bruno) en Backgårdzoon Lars Larsgård. 'Jaarlijks gebruik ik tussen de vijf en tien verschillende fokstieren. Daarnaast wordt 35 procent van de inseminaties met proefstiersperma uitgevoerd. Zelf heb ik drie stieren aan de ki geleverd, maar de enige kansrijke daarvan is afgevoerd toen de moeder in haar derde lactatie door de uier ging.'

Tussenkalf tijd 12,6 maanden

Met 1,77 inseminaties per dracht schommelt Lennartsson rond het landelijk gemiddelde. 'Een hele verbetering ten opzichte van vorig jaar; toen zat ik op 2,1 inseminaties per dracht. In die tijd insemineerde ik de koeien tussen 50 en 60 dagen na afkalven voor het eerst. Nu insemineer ik de dieren pas vanaf 70 dagen, met betere resultaten.' De map met gegevens komt weer tevoorschijn en snel zoekt de veehouder de tussenkalf tijd op. 'Ook de tussenkalf tijd is amper gestegen: vorig jaar lag dit op 12,3 maanden en nu is dat 12,6.'

De vaarzen kalven voor het eerst op een leeftijd van 26 maanden. 'Dit hoeft ook niet lager, want de dieren moeten wel voldoende uitgegroeid zijn. Nu begin ik op z'n vroegst te insemineren op 15 maanden wanneer ze een borstomvang van 156 centimeter hebben.' De gemiddelde groei ligt op 700 gram per dag. Volgens Lennartsson 100 gram onder het gewenste gemiddelde, maar hij ziet geen kans de groei te verbeteren. 'De dieren zijn hier goed gezond bij en als ik wil dat ze nog beter presteren moet ik in de zomer bij gaan voeren. In die periode lopen de dieren buiten, maar krijgen ze niets extra, waardoor de groei tijdelijk stilstaat.'

Afgelopen jaar bestond 42 procent uit eerstekalfskoeien, het voorgaande jaar besloeg de nieuwe aanwas 35 procent van de productieve veestapel. Dat is een te hoog vervangingspercentage gezien de wens van Lennartsson om met gezonde, oude dieren de kosten laag te houden. 'De productie ligt al sinds halverwege de jaren negentig op het huidige niveau. Ik richt me niet op verdere verhoging daarvan, maar juist op andere dingen om de koeien gezond te houden. Je kunt alleen lage kosten halen met een gezonde veestapel wat betekent dat je alles goed moet doen. Niet alleen bij de koeien, maar ook bij bijvoorbeeld de voederwinning.'

Christel van Raay

Stefan Lennartsson: 'Insemineren vanaf zeventig dagen met betere resultaten'

Gezonde Zweedse roden

tijd geld, en dat realiseren veehouders zich niet.'

De belangrijkste investering die Lennartsson deed, was de voerwagen die aan een rail boven de voergang hangt. Achtmaal daags krijgt het melkvee een vers rantsoen voorgeschooteld. Vanuit de torensilo boven de stal wordt de voerbak gevuld met het ruwvoer en twee pijpleidingen

minuten de nieuwe tafelschikking door te geven.

Het voer voor de veestapel komt grotendeels van de 90 hectare grond die Lennartsson in gebruik heeft. Drie verschillende graansoorten, te weten haver, tarwe en gerst, worden op 35 hectare van het totaaloppervlak verbouwd. Van de granen krijgen de koeien maximaal tien

gram melk per dag produceren', geeft de veehouder aan.

Op het moment krijgen de dieren gras van de tweede snede dat half juli om en om met geheleplantsilage (gps) van gerst in de silo is gebracht. Van dit mengsel krijgen ze tussen de acht en elf kilogram droge stof. 'Dit is het tweede jaar dat ik werk met dit mengsel van gras en gerst

stratie staat een melkgift van 9736 kg melk. Gecorrigeerd naar gehalten bedraagt de productie 9480 kg met 4,1% vet en 3,5% eiwit. Een te lage productie of een slechte uier zijn de hoofdredenen om dieren af te voeren. Op de overzichten die melkveecoöperatie Svensk Mjölkl opstelt, is af te lezen dat elf procent van de dieren vanwege een slechte productie het be-

